

**Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti**

«Təsdiq edirəm»:
Tədris məsələləri üzrə prorektor vəzifəsini
icra edən: dos.Z.Məmmədov
" 12 " 09 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 050112- Məktəbəqədər təhsil
Fakültə: Filologiya və ibtidai təhsil
Kafedra: İbtidai təhsil və məktəbəqədər təlim

I.Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: S/f.Məktəbəqədər yaşlı uşaqların oyunları. Proqram Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi tərəfindən təsdiq edilmişdir.(Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirinin 29.06.2010-cu il tarixli, 879Nə-li əmri)

Kodu: IPFS-B00.1

Tədris ili: IV(2025-2026), **Semestr:** VII

Tədris yükü. Cəmi 150 saat. **Auditoriya saati** - 45 saat (30 saat müəhazirə, 15 saat seminar)

Tədris forması: Əyani

AKTS üzrə kredit: 5 kredit

II.Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, dərəcəsi: *Mühazirə müəllimi: Baş müəllim Əliyeva Mailə Kazım qızı;*

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş., H.Abdullayev k.22

Məsləhət günləri və saati: I gün, 10.00-11.00

E-mail ünvanı: mailaaliyeva06@gmail.com

III.Təvsiyə olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:

Əsas ədəbiyyat

- 1.Cəfərli H.Oyun zamanı bağça yaşlı uşaqların nitq inkişafı.Bakı.Azər nəşr.2021.
2. Y.Kərimov Uşaq bağçalarında oyun.Maarif 1985.
3. Azərbaycan Respublikasında ümumi təhsilin Milli Kurrikulumu. Bakı: 2009.
4. Abbasov A.N., Əlizadə H.Ə. Pedaqogika. Bakı: Renesans, 2000
5. Ağayev Ə. Ə. Pedaqogika. Bakı: Adiloğlu, 2006

Əlavə ədəbiyyat

6. Əhmədova A.Uşaq bağçasında təlim və tərbiyə işinin təşkili.2006.
- 7.Mursaqulova R.N.Rüstəmovə.N.M."Məktəbəqədər pedaqogika"Bakı.2012.
8. Təlim-tərbiyə işinin həyata keçirilməsi.Bakı.2020.
9. Həsənov A. Məktəbəqədər pedaqogika. Bakı, 2000

IV. Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən başqa fənlərin tədris olunmasına zərurət yoxdur.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI.Fənnin təsviri və məqsədi: Respublikamızda aparılan təhsil islahatları, Bolonya təhsil prosesinə və kredit sistemə keçid, təhsilimizdə baş verən yeniliklər və təhsilimizin dünya

standartlarına uyğunlaşması, xüsusilə ali pedaqoji təhsilin ardıcıl olaraq təkmilləşdirilməsi yüksək ixtisaslı müəllim kadrlarının hazırlığına, məktəbdə təlim və tərbiyə işlərinin təşkilinə yeni qaydalarla yanaşmağı tələb edir. Bu gün Azərbaycan Respublikasının ümumtəhsil və ali məktəbləri qarşısında son dərəcə böyük, şərəfli vəzifələr durur. Bu fənnin tədrisində tələbələr məktəbəqədər müəssisələrdə oyun fəaliyyətinin həyata keçirilməsinin nəzəri məsələlərinin praktik həlli yollarını öyrənməli, təlim və tərbiyə müəssisəsində tərbiyəçilik fəaliyyətinin bütün istiqamətlərini mənimsəməlidirlər. Onlar bir sıra nəzəri məsələlərlə yanaşı, məktəbdə həyata keçirilən oyun həyata keçirilməsinin təşkilinin formaları, metodları, səciyyəvi xüsusiyyətləri ilə tanış olmalı və nəzəriyyə ilə təcrübənin qarşılıqlı əlaqə imkanlarını, yeni texnologiyaları öyrənməlidirlər. Nəzərə almaq lazımdır ki, müəllim məktəbdə həm təlim işini, həm geniş tərbiyə işi aparır.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və ya laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır. İmtahan biletinə, bir qayda olaraq fənn üzrə proqram materialını əhatə edən 5 sual daxil edilir. Hər sual 10 bala qədər qiymətləndirilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal- tələbə keçilmiş materialı dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal-tələbə keçilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir.
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal- tələbə keçilmiş materialı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir
- 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir;
- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	əla	A
2.	81-90	çox yaxşı	B
3.	71-80	yaxşı	C
4.	61-70	kafi	D
5.	51-60	qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməli.

X. Təqvim-mövzu planı: 30 saat müəhazirə, 15 saat seminar

N	Keçilən müəhazirə və seminar mövzularının məzmunu	Saat Müh	Tarix
I kollokvium mövzuları			
1.	Məktəbəqədər yaşlı uşaqların oyun fəaliyyəti. Plan: 1.Oyun fəaliyyəti haqqında nəzəriyyə tarixindən.2.Oyunun mərhələləri.3.Elkonin:Oyunun inkişafının səviyyələri. Mənbə: [1;2,3;6;8]	2	
2.	Oyun uşaq fəaliyyətinin əsası kimi. Plan:1.Məktəbəqədər yaşlı uşaqların oyunları.2.Uşaq oyunlarının növləri.3.Yaradıcı və qaydalı oyunlar. Mənbə: [1;3;6;7,8]	2	
3.	Uşaqların həyatında oyunların rolu. Plan:1.Filosof və klassik pedaqoqların oyun haqqında düşüncələri. 2.Oyunun özünəməxsus xüsusiyyətlər 3.Şəxsiyyətin formalaşmasında oyunun rolu.4.Oyun terapiyası. Mənbə: [3;6;8]	2	
4.	Oynamaq uşaqların əyləncəsi və ətrafı kəşfidir. Plan:1. Uşaqların mədəni inkişafında oyunun rolu.2.Oyundan məhrum böyüyən uşaqlarda baş verən fəsadlar.3.Valideyn və ya oyun yoldaşı . Mənbə: [1;3;4,6;8]	2	
5.	Məktəbəqədər yaşlı uşaqların psixi inkişafında oyunun rolu. Plan: 1.Psixi inkişaf və oyun.2.Oyun fəaliyyətində ünsiyyətin inkişafı .3.Oyun, uşaq nitqinin inkişafında 4.Məktəbəqədər dövrdə öyrənmə. Mənbə: [1;3;6;7,8]	2	
6.	Məktəbəqədər yaşlı uşaqların oyun və əməyinin qarşılıqlı əlaqəsi. Plan: 1Uşaqların formalaşmasında oyun, təlim və əməyin rolu. 2.Məktəbəqədər yaşlı uşaqların oyununda özünəxidmət.Mənbə: [1;3;6;8]	2	
7.	Uşaqların oyunda bədii fəaliyyəti. Plan: 1.Məktəbəqədər yaşlı uşaqların oyununda rəsm. 3.Oyun fəaliyyətində musiqi. 4.Uşaqların musiqi fəallığının təşkilində məşğələlər və onların mərhələləri. Mənbə: [1;4;6;8]	2	
II kollokvium mövzuları			
8.	Məktəbəqədər yaşlı uşaqların oyununun strukturu. Plan:1.Oyunun quruluşu. 2.Oyun zamanı uşaq və onun müstəqilliyi.3.Oyun fəaliyyətində yaradıcı xarakter və emosiya dolğunluğu. Mənbə: [2;3;6;]	2	
9.	Oyun uşaqların tərbiyə vasitəsi kimi. Plan:1.Oyun uşaq fəaliyyətinin vacib məsələlərindən biri kimi.2.Pedaqoji	2	

	prosesdə oyunun yeri.3.Məktəbəqədər uşaqların oyun maraqları. Mənbə: [1;3;5;8]		
10	Məktəbəqədər yaşlı uşaqların yaradıcı rollu-süjetli oyunları. Plan:1.Süjetli-rollu oyunlar.2.Süjetli rollu oyunlar uşaqların tərbiyə vasitəsi kimi.3.Süjetli-rollu oyunlarda uşaqların davranış mədəniyyəti. Mənbə: [1;4;6;8]	2	
11	Uşaqların həyatında qaydalı mütəhərrik oyunlar. Plan:1.Mütəhərrik oyunlar milli mədəniyyətimizin bir parçasıdır.2.Qaydalı mütəhərrik oyunların həyata keçirilməsi.3. Kiçik, orta və böyük qruplarda həyata keçirilən mütəhərrik oyunların mahiyyəti. Mənbə: [1;3;6;9]	2	
12	Didaktik oyunlar. Plan:1..Didaktik oyunların əhəmiyyəti.2.Didaktik oyunların məzmunu və növləri.3.Didaktik oyunların vəzifələri. Mənbə: [1;3;7;8]	2	
13	Məktəbəqədər yaşlı uşaqların müstəqil oyun fəaliyyətinin formalaşmasında tərbiyəçinin rolu. Plan:1.Müstəqil oyun fəaliyyətində tərbiyəçinin rolu.2.Didaktik oyunların tərbiyəçi tərəfindən həyata keçirilməsi.. Mənbə: [1;3;4;6;8]	2	
14	Oyun pedaqogikası Plan:1.Oyun pedaqogikası.2.Motorikanı inkişaf etdirən oyunlar.3.Kompüter oyunları və nümunələr.4.Sosial oyun texnologiyaları və onun konseptual əsasları. Mənbə: [1;3;5;6;8]	2	
15	Uşaqların həyatında oyuncaqların rolu. Plan: 1. Oyuncaqlar.2. İlk oyuncağın uşağın həyatında rolu. Mənbə: [1;2,3;5;6;8]	2	
	Cəmi:	30	

N	Keçilən seminar mövzularının məzmunu	Saat	Tarix
1.	Məktəbəqədər yaşlı uşaqların oyun fəaliyyəti. Oyun uşaq fəaliyyətinin əsası kimi.	2	
2.	Uşaqların həyatında oyunların rolu. Oynamaq uşaqların əyləncəsi və ətrafı kəşfidir.	2	
3.	Məktəbəqədər yaşlı uşaqların psixi inkişafında oyunun rolu. Oyun və əməyin qarşılıqlı əlaqəsi.	2	
4.	Uşaqların oyunda bədii fəaliyyəti. Məktəbəqədər yaşlı uşaqların oyununun stukturu.	2	
5.	Oyun uşaqların tərbiyə vasitəsi kimi. Yaradıcı rollu-süjetli oyunları.	2	
6.	Uşaqların həyatında qaydalı mütəhərrik və didaktik oyunlar.	2	
7.	Məktəbəqədər yaşlı uşaqların müstəqil oyun fəaliyyətinin	2	

	formalaşmasında tərbiyəçinin rolu. Oyun pedaqogikası		
8.	Uşaqların həyatında oyuncaqların rolu.	1	
	Cəmi:	15 saat	

XI.Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar: Təlim nəticəsində tələbələrin əldə etməli olduqları təsəvvür, vərdiş və bacarıqları:- məktəbəqədər təhsil müəssisələrində aparılan tərbiyə işinin əsaslarını, onların reallaşmasında məxsusi rolu olan oyunları, onların tətbiqi prosedur qaydalarını bilməlidirlər.

XII. Fənn üzrə təlim nəticələri:

- ❖ Məktəbəqədər yaşlı uşaqların oyun fəaliyyəti haqqında nəzəriyyələrlə tanış olur.
- ❖ Uşaqların həyatında oyunların rolunu dərk edir.
- ❖ Uşaqların oyun fəaliyyətində nitqin və ünsiyyətin inkişafı haqqında biliklərə yiyələnir.
- ❖ Oyundan məhrum böyüyən uşaqlarda baş verən fəsadlar və onların aradan qaldırılması haqqında bilikləri mənimsəyir.
- ❖ Məktəbəqədər yaşlı uşaqların oyun zamanı özünəxidmətin həyata keçirilməsini bilir.
- ❖ Oyun zamanı uşaqların müstəqilliyinin təmin olunması qaydalarını bilir.
- ❖ Yaradıcı rollu-süjetli oyunların tərbiyəvi əhəmiyyətə malik olduqlarını öyrənir.
- ❖ Uşaqların inkişafında mütəhərrik oyunların əhəmiyyətini dərk edir, həyata keçirilməsi mexanizmini öyrənir.
- ❖ Didaktik oyunların əhəmiyyətini və onların reallaşdırılması imkanlarını öyrənir.
- ❖ Sosial oyun texnologiyalarının həyata keçirilməsini öyrənir.

XIII.Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV.Fənn üzrə kollokvium sualları:

I KOLLOKVİUM SUALLARI:

1. Oyun fəaliyyəti haqqında nəzəriyyə tarixindən.
2. Oyunun mərhələləri.
3. Məktəbəqədər yaşlı uşaqların oyunları,uşaq oyunlarının növləri.
4. Filosof və klassik pedaqoqların oyun haqqında düşüncələri.
5. Şəxsiyyətin formalaşmasında oyunun rolu, oyun terapiyası.
6. Oyundan məhrum böyüyən uşaqlarda baş verən fəsadlar
7. Psixi inkişaf və oyun, oyun fəaliyyətində ünsiyyətin inkişafı.
8. Uşaq nitqinin inkişafında oyun
9. Uşaqların formalaşmasında oyun,təlim və əməyin rolu.
10. Məktəbəqədər yaşlı uşaqların oyununda rəsm və musiqi.

II KOLLOKVİUM SUALLARI:

1. Oyunun quruluşu,oyun zamanı uşaq sərbəstliyi.
2. Oyun fəaliyyətində yaradıcı xarakter və emosiya dolğunluğu.
3. Pedaqoji prosesdə oyunun yeri
4. Uşaqların oyun maraqları.
5. Süjetli-rollu oyunlar uşaqların tərbiyə vasitəsi kimi.
6. Mütəhərrik oyunlar milli mədəniyyətimizin bir parçasıdır.
7. Didaktik oyunların əhəmiyyəti, məzmunu və növləri.

8. Müstəqil oyun fəaliyyətində tərbiyəçinin rolu.
9. Kompüter oyunları və nümunələr.
10. Sosial oyun texnologiyaları və onun konseptual əsasları.

XV.Fənn üzrə imtahan sualları:

1. Oyun fəaliyyəti haqqında nəzəriyyə tarixindən.
2. Oyunun mərhələləri.
3. Elkonin oyunun inkişafının səviyyələri haqqında
4. Məktəbəqədər yaşlı uşaqların oyunları.
5. Uşaq oyunlarının növləri.
6. Yaradıcı və qaydalı oyunlar.
7. Filosof və pedaqoqların oyun haqqında düşüncələri.
8. Oyunun özünəməxsus xüsusiyyətləri
9. Şəxsiyyətin formalaşmasında oyunun rolu.
10. Oyun terapiyası.
11. Uşaqların mənəvi inkişafında oyunun rolu.
12. Oyundan məhrum böyüyən uşaqlarda baş verən fəsadlar.
13. Valideyn və ya oyun yoldaşı.
14. Psixi inkişaf və oyun.
15. Oyun fəaliyyətində ünsiyyətin inkişafı.
16. Oyun, uşaq nitqinin inkişafında.
17. Məktəbəqədər dövrdə öyrənmə.
18. Uşaqların formalaşmasında oyun, təlim və əməyin rolu
19. Məktəbəqədər yaşlı uşaqların oyununda özünəxidmət.
20. Məktəbəqədər yaşlı uşaqların oyununda rəsm.
21. Oyun fəaliyyətində musiqi.
22. Uşaqların musiqi fəallığının təşkilində məşğələlər və onların mərhələləri.
23. Oyunun quruluşu.
24. Oyun zamanı uşa qərbəstliyi və müstəqilliyi.
25. Oyun fəaliyyətində yaradıcı xarakter və emosiya dolğunluğu.
26. Oyun uşaq fəaliyyətinin vacib vasitələrdən biri kimi.
27. Pedaqoji prosesdə oyunun yeri.
28. Məktəbəqədər uşaqların oyun maraqları.
29. Süjetli-rollu oyunlar.
30. Süjetli rollu oyun uşaqların tərbiyə vasitəsi kimi.
31. Süjetli-rollu oyunlarda uşaqların davranış mədəniyyəti.
32. Mütərrik oyunlar milli mədəniyyətimizin bir parçasıdır.
33. Qaydalı mütərrik oyunların həyata keçirilməsi.
34. Kiçik, orta və böyük qruplarda həyata keçirilən mütəhərrik oyunların mahiyyəti.
35. Didaktik oyunların əhəmiyyəti.
36. Didaktik oyunların məzmunu və növləri.
37. Didaktik oyunların vəzifələri.
38. Müstəqil oyun fəaliyyətində tərbiyəçinin rolu.
39. Didaktik oyunların tərbiyəçi tərəfindən həyata keçirilməsi.
40. Oyun pedaqogikası.

41. Motorikani inkişaf etdiren oyunlar.
42. Kompüter oyunları və nümunələr.
43. Sosial oyun texnologiyaları və onun konseptual əsasları.
44. Oyuncaqlar.
45. İlk oyuncağın uşağın həyatında rolu.

Sillabus İbtidai təhsil və məktəbəqədər təlim kafedrasının 05 sentyabr 2025-ci il tarixli iclasında müzakirə edilərək təsdiq olunmuşdur.

Kafedra müdiri:

dos. A.B.Əliyev

Mühazirə müəllimi:

B/m M.K.Əliyeva